NICHOLAS EMILIOU
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. június 2.[1]

C-147/21. sz. ügy

Comité interprofessionnel des huiles essentielles françaises (CIHEF),
Florame,
Hyteck Aroma-Zone,
Laboratoires Gilbert,
Laboratoire Léa Nature,
Laboratoires Oméga Pharma France,
Pierre Fabre Médicament,
Pranarom France,
Puressentiel France
kontra
Ministre de la Transition écologique,
Premier ministre

(a Conseil d'État [államtanács, Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – A jogszabályok közelítése – Biocid termékek – Az egészség és a környezet védelmére irányuló célkitűzés – A kereskedelmi gyakorlatokat és reklámot korlátozó intézkedések tagállamok általi elfogadásának lehetősége"

I. Bevezetés

1. A francia szabályozó hatóság a közegészségügy és a környezet védelmének fokozása érdekében úgy döntött, hogy a biocid termékek két kategóriája, a rágcsálóirtók és rovarirtók nem képezhetik bizonyos kereskedelmi gyakorlatok, például árengedmények, kedvezmények és visszatérítések tárgyát. E termékkategóriák és egyes fertőtlenítőszerek esetében a reklámozást is korlátozta.

2. Az alapügyben több társaság az említett szabályok megsemmisítését kéri, és vitatja, hogy azok összeegyeztethetők lennének többek között az 528/2012/EU rendelettel.[2]

[1] Eredeti nyelv: angol.

[2] A biocid termékek forgalmazaásáról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 167., 1. o.; helyesbítés: HL 2017. L 280., 57. o.; a továbbiakban: BPR).

3. A Conseil d'État (államtanács, Franciaország) kétségeket táplál azzal kapcsolatban, hogy e jogi aktus megvalósított-e olyan kimerítő jellegű harmonizációt, amely kizárja a szóban forgó nemzeti szabályok alkalmazását, és ha nem, milyen feltételek mellett fogadhatók el e szabályok.

4. A jelen ügy tárgyát tehát a BPR elfogadását követően a tagállamokat megillető autonómia terjedelme képezi. Másodlagosan, ez az ügy lényegében annak vizsgálatára irányul, hogy a Szerződés rendelkezései milyen feltételek mellett teszik lehetővé a szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályokat.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

5. A BPR 1. cikkének (1) bekezdése szerint a BPR célja „a biocid termékek forgalmazására és felhasználására vonatkozó szabályok harmonizálásán keresztül a belső piac működésének javítása, biztosítva eközben mind az emberi és állati egészség, mind pedig a környezet magas szintű védelmét. E rendelet rendelkezései az elővigyázatosság elvére épülnek, az emberek és az állatok egészségének védelme, valamint a környezet megóvása érdekében. Különös figyelmet kell fordítani a veszélyeztetett csoportok védelmére."

6. A BPR 1. cikkének (2) bekezdése értelmében a BPR „szabályokat állapít meg az alábbiak vonatkozásában:

a) a biocid termékekben használható hatóanyagok uniós szintű jegyzékének létrehozása;

b) a biocid termékek engedélyezése;

c) az engedélyek kölcsönös elismerése az Unión belül;

d) a biocid termékek forgalmazása és felhasználása egy vagy több tagállamban vagy az Unión belül;

e) a kezelt árucikkek forgalomba hozatala."

7. A BPR 72. cikkének tárgyát a reklám képezi. E cikk a következőképpen szól:

„(1) A biocid termékekre vonatkozó reklámoknak az 1272/2008/EK rendeletnek[3] való megfelelésen túl tartalmazniuk kell a következő mondatokat: »Biocidok alkalmazásakor ügyeljen a biztonságra! Használat előtt mindig olvassa el a címkét és a használati útmutatót!« A fenti mondatoknak az egész reklámon belül jól megkülönböztethetőnek és olvashatónak kell lenniük.

(2) A reklámozók a fent előírt mondatokban a »biocidok« szót a reklámozott terméktípusra egyértelműen utaló más kifejezéssel is helyettesíthetik.

[3] Az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2008. december 16-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 353., 1. o.; helyesbítések: HL 2011. L 16., 1. o.; HL 2016. L 349., 1. o.; HL 2019. L 117., 8. o.; a továbbiakban: CLP-rendelet).

(3) A biocid termékekre vonatkozó reklámokban nem lehet a termékre az emberi egészséget, az állati egészséget, vagy a környezetet fenyegető kockázat, illetve a termék hatásossága tekintetében megtévesztő módon utalni. Biocid termékre vonatkozó reklámban semmilyen esetben sem szerepelhetnek a »kis kockázattal járó biocid termék«, »nem mérgező«, »ártalmatlan«, »természetes« »környezetbarát«, »állatbarát« vagy hasonló fordulatok."

B. A nemzeti jog

8. A környezetvédelemi törvénykönyv új L.522-18. cikke [4] szerint:

„Az L.522-1. cikkben meghatározott biocid termékek értékesítése során tilos az árengedmények, kedvezmények, visszatérítések, a kereskedelmi törvénykönyv L.441-1. cikke értelmében vett általános és különös értékesítési feltételek között különbségtétel, illetve termékek ingyenes átadása és az ezzel egyenértékű gyakorlatok folytatása. Tilos minden olyan kereskedelmi gyakorlat, amely közvetlenül vagy közvetve e tilalomnak a termékek megvásárlásához kapcsolódó más termékválasztékra adott árengedmények, kedvezmények, visszatérítések útján történő megkerülésére irányul. A Conseil d'État-val (államtanács) való konzultációt követően elfogadott rendelet határozza meg az érintett termékkategóriákat az emberi egészséget és a környezetet érintő veszélyek alapján."

9. A környezetvédelmi törvénykönyv új L.522-5-3. cikke [5] szerint:

„A [BPR-ben] meghatározott biocid termékek bizonyos kategóriáira vonatkozóan tilos minden kereskedelmi reklám. A jelen cikk első bekezdésétől eltérve, a szakmai felhasználóknak szóló reklám megengedett a termékeknek e felhasználókat kiszolgáló értékesítési pontjain és a nekik szánt kiadványokban. A Conseil d'État-val [államtanács] való konzultációt követően elfogadott rendelet határozza meg az érintett termékkategóriákat az emberi egészséget és a környezetet érintő kockázatok, valamint a reklámok bemutatásának feltételei alapján. E reklámok kiemelik a termékek használata és alkalmazása során alkalmazható, az emberi és állati egészség, valamint a környezet védelmét szolgáló bevált gyakorlatokat, valamint az emberek és állatok egészségével és a környezettel kapcsolatos esetleges veszélyeket."

10. A környezetvédelmi törvénykönyv új L.522-18. cikke alapján elfogadott 2019. június 26-i 2019-642. sz. rendelet illeszti be ebbe a törvénykönyvbe az R.522-16-1. cikket, amely a következőket írja elő:

„Az L.522-18. cikkben említett termékkategóriák, amelyek esetében bizonyos kereskedelmi gyakorlatok tiltottak, a [BPR-ben] meghatározott 14. és 18. osztályba tartozó termékeknek felelnek meg. E rendelkezések nem alkalmazandók az ugyanezen rendelet 25. cikke szerinti egyszerűsített engedélyezési eljárás alá vonható biocid termékekre."

[4] Amely cikket a loi n° 2018-938 du 30 octobre 2018 pour l'équilibre des relations commerciales dans le secteur agricole et alimentaire et une alimentation saine, durable et accessible à tous (a mezőgazdasági és élelmiszeripari kereskedelmi kapcsolatok egyensúlyáról, valamint az egészséges, fenntartható és mindenki számára hozzáférhető élelmiszerről szóló, 2018. október 30-i 2018-938. sz. törvény; a továbbiakban: 2018. október 30-i törvény) 76. cikke illesztett be.

[5] Amelyet a 2018. október 30-i törvény illesztett be.

11. A környezetvédelmi törvénykönyv L.522-5-3. cikke alapján elfogadott 2019. június 26-i 2019-643. sz. rendelet beilleszt e törvénykönyvbe egy új R. 522-16-2. cikket, amelynek szövege a következő:

„I.- Az L.522-5-3. cikkben említett biocid termékek alábbi kategóriái esetében tilos a nagyközönségnek szóló kereskedelmi reklám:

1° A [BPR] által meghatározott 14. és 18. osztályba tartozó termékek;

2° Az említett rendelet által meghatározott 2. és 4. osztályba tartozó termékek, amelyeket a [CLP-rendelet] rendelkezései szerint a vízi környezetre a »Vízi, akut 1« (H400) vagy »Vízi, krónikus 1« (H410) kategóriában veszélyesként soroltak be.

II.- Az I. pontban említett termékek esetében a szakmai felhasználóknak szóló valamennyi reklámnak meg kell felelnie a [BPR] 72. cikke I. pont 1. alpontjában említett rendelkezéseinek. Ezenkívül valamennyi ilyen reklámban világosan és jól láthatóan fel kell tüntetni a következőket:

1° A következő két mondat: »Minden egyes használat előtt ellenőrizze, hogy – különösen a nagyközönség számára hozzáférhető területeken – feltétlenül szükséges-e a termék használata. Lehetőség szerint használjon olyan alternatív módszereket és termékeket, amelyek a legkisebb kockázatot jelentik az emberi és állati egészségre, valamint a környezetre.«

2° A termékhez kapcsolódó biocid terméktípusra vonatkozó, a [BPR] említett V. mellékletében meghatározott nyilatkozat.

III.- E cikk rendelkezései nem vonatkoznak a [BPR] 25. cikkével összhangban egyszerűsített engedélyezési eljárás alá vonható biocid termékekre.”

III. A tényállás, a nemzeti eljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12. A Comité interprofessionnel des huiles essentielles françaises (CIHEF), a Florame társaság, a Hyteck Aroma-Zone társaság, a Laboratoires Gilbert társaság, a Laboratoire Léa Nature társaság, a Laboratoires Oméga Pharma France társaság, a Pierre Fabre Médicament társaság, a Pranarom France társaság és a Puressentiel France társaság (a továbbiakban együtt: felperesek) két keresetlevéllel azt kéri, hogy a Conseil d’État (államtanács) semmisítse meg a biocid termékek bizonyos kategóriáira vonatkozó tiltott kereskedelmi gyakorlatokról szóló, 2019. június 26-i 2019-642. sz. rendeletet (a továbbiakban: a vitatott 2019-642. sz. rendelet) és a biocid termékek bizonyos kategóriáinak kereskedelmi reklámozásáról szóló, 2019. június 26-i 2019-643. sz. rendeletet (a továbbiakban: a vitatott 2019-643. sz. rendelet) (a továbbiakban együttesen: vitatott rendeletek).

13. A felperesek álláspontja szerint a vitatott rendeleteket hatáskörtúllépéssel fogadták el. Ennek megfelelően arra kérték a Conseil d’Etat-t (államtanács), hogy terjesszen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé a BPR által megvalósított kimerítő jellegű harmonizációra vonatkozóan. A felperesek előadják, hogy a vitatott rendeletekben szereplő tilalmak sértik a környezetvédelmi törvénykönyv L. 522-18. és L. 522-5-3. cikkét, mivel azok túlzottan általánosak. A felperesek továbbá azzl érvelnek, hogy a vitatott rendeletek igazolatlan megkülönböztetést vezetnek be a szóban forgó tilalommal nem érintett termékek javára, sértik az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. cikke által védett tulajdonhoz való jogot, és azokat a Rómában, 1950.

november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) első jegyzőkönyve 1. cikke rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával fogadták el. Azt is előadják, hogy a vitatott 2019-642. sz. rendelet ellentétes a 2000/31/EK irányelvvel[6], mivel a szolgáltatásnyújtás szabadságának indokolatlan és aránytalan korlátozását valósítja meg, és hogy a vitatott 2019-643. sz. rendelet jogellenes, amennyiben túlzott beavatkozást jelent az EJEE 10. cikkében biztosított véleménynyilvánítás szabadságába.

14. Ellenkérelmében a Ministre de la Transition écologique (környezetvédelmi miniszter, Franciaország) mindkét kereset elutasítását kérte.

15. A Conseil d'État (államtanács) az előzetes döntéshozatalra utaló végzésében kifejti – a BPR-re alapított jogalap kivételével – a fent említett összes jogalap elutasításának indokait, mivel a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a BPR nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely felhatalmazná a tagállamokat arra, vagy tiltaná a számukra azt, hogy a környezetvédelmi törvénykönyv L.522-18. és L 522-5-3. cikkében foglaltakhoz hasonló korlátozó intézkedéseket hozzanak. A kérdést előterjesztő bíróság tehát nem biztos abban, hogy ezek az intézkedések elfogadhatók-e az említett rendelet megsértése nélkül.

16. Ilyen körülmények között a Conseil d'État (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„Ellentétes-e a [BPR-rel], ha valamely tagállam a közegészségügyés a környezet védelme érdekében a környezetvédelmi törvénykönyv L.522-18. és L.522-5-3. cikkében foglaltakhoz hasonló, a kereskedelmi gyakorlatokra és a reklámozásra vonatkozó korlátozó szabályokat fogad el? Melyek azok a feltételek, amelyekkel adott esetben valamely tagállam ilyen intézkedéseket fogadhat el?"

17. Írásbeli észrevételeket a felperesek, a francia, az olasz és a holland kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtott be. A felperesek, a francia kormány és a Bizottság a 2022. március 9-én tartott tárgyaláson szóbeli észrevételeket terjesztett elő.

IV. Értékelés

18. A jelen ügy tárgyát az képezi, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal az a francia nemzeti szabályozás,[7] amely egyrészt a biocid termékek két kategóriája tekintetében tilt bizonyos kereskedelmi gyakorlatokat, másrészt pedig korlátozza az ugyanezen kategóriákba tartozó biocid termékekre, valamint két további kategóriára vonatkozó reklámokat.

19. Az elemzést a BPR által elért harmonizáció fokának vizsgálatával kezdem, tekintettel arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kifejezetten erre az uniós jogi eszközre vonatkozó kérdést tesz fel. A kérdést előterjesztő bíróság másodlagosan és általánosabban arra is rákérdez, hogy az uniós jog milyen feltételek mellett teszi lehetővé a szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályok elfogadását. Szükség esetén a szóban forgó szabályokat a releváns uniós jog – a jelen ügyben az

[6] A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló 2000. június 8-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 178., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 25. kötet, 399. o.; a továbbiakban: az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv).

[7] Habár az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések kizárólag a környezetvédelmi törvénykönyv L.522-18. és L.522-5-3. cikkére vonatkoznak, az alapügy tárgyát az képezi, hogy jogszerűek-e azok a vitatott rendeletek, amelyek az R.522-16-1. és R.522-16-2. cikket beiktatták a környezetvédelmi törvénykönyvbe. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből következik, hogy az R.522-16-1. cikk az L.522-18. cikket, míg az R.522-16-2. cikk az L.522-5-3. cikket konkretizálja. Ez a két rendelkezés tehát két szabályozási egységet alkot, amelyeket a felek ekként vitattak meg. Ennélfogva úgy tekintem, hogy az előterjesztett kérdések nemcsak a kifejezetten említett jogszabályi rendelkezésekre, hanem a környezetvédelmi törvénykönyv R.522.16-1. és R.522.16-2. cikkére is vonatkoznak.

EUMSZ 34. cikk és EUMSZ 36. cikk szerinti, az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezések – tükrében értékelem.[8] Ezek a rendelkezések azonban kizárólag akkor válnak alkalmazhatóvá, ha az alapjogvita határokon átnyúló elemet tartalmaz,[9] aminek megállapítása a kérdést előterjesztő bíróság feladatát képezi.[10]

20. A fent említett két részből álló elemzést először az egyes kereskedelmi gyakorlatok nemzeti tilalma (A) tekintetében végzem el, majd rátérek a reklám kérdésére (B).

A. A szóban forgó kereskedelmi gyakorlatok tilalma

21. A környezetvédelmi törvénykönyv L.522-18. és R.522-16-1. cikke tiltja az árengedményeket, kedvezményeket, visszatérítéseket, az általános és különös értékesítési feltételek közötti különbségtételt, a termékek ingyenes átadását és az ezzel egyenértékű gyakorlatok folytatását a BPR V. mellékletében (a továbbiakban: V. melléklet) – az említett rendelet 25. cikke szerinti egyszerűsített engedélyezési eljárás alá vonható termékek kivételével – a 14. és 18. terméktípusként meghatározott egyes biocid termékek értékesítése során.

22. A 14. terméktípus a „rágcsálóirtókra” vonatkozik, amelyek az V. melléklet szerint az „[e]gér, patkány és más rágcsálók elleni védekezésre használt szerek, a riasztó- és csalogatószerek kivételével”. A 18. terméktípus a „Rovarölő és atkaölő szerekre, valamint más ízeltlábúak elleni védekezésre használt szerekre” vonatkozik, amelyek az „[í]zeltlábúak (pl. rovarok, pókok és rákok) elleni védekezésre használt szerek, a riasztó- és csalogatószerek kivételével”. A 14. és a 18. terméktípus egyaránt a „3. főcsoport: Kártevők elleni védekezésre használt szerek” címet viselő tágabb kategóriába tartozik.

23. Az alábbi elemzésben arra a következtetésre jutok, hogy a szóban forgó nemzeti tilalom nem sérti a BPR-t (1). Ezenfelül megállapítom, hogy ugyanez a tilalom nem sérti a Szerződésnek az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseit (2).

1. A harmonizált szabályok hatálya

24. A BPR-t az EUMSZ 114. cikk alapján fogadták el, amely a belső piac létrehozásához és működéséhez szükséges uniós jogi intézkedések elfogadásának elsődleges jogalapja.[11] Ennek megfelelően az említett rendelet – az 1. cikkének (1) bekezdése értelmében – „a biocid termékek forgalmazására és felhasználására vonatkozó szabályok[at] harmonizál[ja] […], biztosítva eközben mind az emberi és állati egészség, mind pedig a környezet magas szintű védelmét.”[12] Az 1. cikk

[8] Ahogyan azt a Bíróság többször megállapította, „ha valamely területet uniós szinten kimerítő jelleggel szabályoztak, minden e területre vonatkozó nemzeti intézkedést e harmonizációs intézkedés rendelkezései, nem pedig az elsődleges jog alapján kell megítélni”. 2022. február 24-i Viva Telecom Bulgaria ítélet (C-257/20, EU:C:2022:125, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[9] 2017. január 19-i Queisser Pharma ítélet (C-282/15, EU:C:2017:26, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[10] Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kitűnik, hogy a felperesek az alapeljárásban az elektronikus kereskedelemről szóló irányelvvel kapcsolatos érveket terjesztettek elő. Mindössze annyit jegyzek meg, hogy mivel ez az irányelv a „származási ország” elvén alapul, a jelen ügyben irreleváns, mivel úgy tűnik, hogy valamennyi felperes francia társaság. Lásd e tekintetben: 2014. szeptember 11-i Papasavvas ítélet (C-291/13, EU:C:2014:2209, 34. és 35. pont).

[11] Lásd például: Wahl főtanácsnok megjelent művekhez való hozzáférés megkönnyítéséről szóló marrákesi szerződésre vonatkozó 3/15. sz. véleményre vonatkozó indítványa (EU:C:2016:657, 71. pont).

[12] Lásd még a BPR (3) preambulumbekezdését és a 2021. október 14-i Biofa ítéletet (C-29/20, EU:C:2021:843, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

(2) bekezdése e célból felsorolja az e jogi aktus által előírt szabálycsoportokat. E felsorolás d) pontban tartalmazza azokat a szabályokat, amelyek tárgya „a biocid termékek forgalmazása és felhasználása egy vagy több tagállamban vagy az Unión belül”.

25. Az alapjogvita tárgyát biocid termékek képezik, a „forgalomba hozatalra és felhasználásra” vonatkozó szabályok kategóriája pedig kétségtelenül elég tág ahhoz, hogy magában foglalja az egyes árképzési gyakorlatokat tiltó szabályokat is. A 3. cikk (1) bekezdésének i) pontjában szereplő meghatározás szerint ugyanis a „forgalmazás” „kereskedelmi tevékenység során valamely biocid termék […] rendelkezésre adása értékesítés vagy felhasználás céljából, függetlenül attól, hogy ez ellenérték fejében vagy térítésmentesen történik-e”.

26. Mindezek alapján annak értékelését, hogy az uniós jog valamely eszköze egy adott terület kimerítő jellegű harmonizációját valósítja-e meg, nem általánosan meghatározott jogi kategóriák figyelembevételével, hanem az adott konkrét terület vizsgálatával kell elvégezni. [13]

27. A jelen ügyben ez a konkrét terület éppen az „árengedmények, kedvezmények, visszatérítések, az általános és különös értékesítési feltételek között különbségtétel […], a termékek ingyenes átadása és az ezzel egyenértékű gyakorlatok folytatása” bizonyos biocid termékek értékesítésével összefüggésben alkalmazott tilalmának felel meg.

28. Az ily módon körülhatárolt érintett kereskedelmi gyakorlatokat illetően a francia és a holland kormánnyal, valamint a Bizottsággal együtt megjegyzem, hogy a BPR nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely kifejezetten vonatkozna rájuk.

29. Ahogyan azt a Bizottság megjegyzi, a BPR tárgyát elsősorban a biocid termékek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezése képezi. A biocid termékek felhasználására vonatkozó rendelkezések meglehetősen korlátozottak, és főként arra emlékeztetnek, hogy e felhasználás az engedélyezés, valamint a címkézési és csomagolási követelmények függvénye, amely követelményeknek a felhasználásnak meg kell felelnie. [14]

30. Ebben az összefüggésben a szóban forgó kérdéshez érdemben legközelebb álló rendelkezések a BPR 69. és 72. cikkében találhatók, amelyek egyrészt a csomagolásra és címkézésre, másrészt a reklámra vonatkozó követelményeket tartalmaznak. Megjegyzem, hogy e rendelkezések egyike sem releváns a szóban forgó gyakorlatok tilalma szempontjából. [15]

31. A felperesek a tárgyalás során maguk is elismerték, hogy a BPR nem tartalmaz az árképzési gyakorlatra vonatkozó rendelkezést. Ugyanakkor előadták, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás sérti az említett rendeletből és a CLP-rendeletből álló harmonizált keretet. Kifejtették, hogy a kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó nemzeti szabályok a termékek új kategorizálásával egy további szabályozási réteget vezetnek be, amely nem kiszámítható a termelők számára, mivel nem kapcsolódik közvetlenül az adott termékkel összefüggő kockázathoz. A felperesek álláspontja szerint a szóban forgó nemzeti szabályozás ezzel zavarja a biocid termékek szabad mozgását, így meghiúsítja az e rendeletek által követett célt. A felperesek azzal is érvelnek, hogy a BPR a tagállamok fellépésének hatályát a biocid termékek hatásairól szóló

[13] Lásd e tekintetben: Bobek főtanácsnok Lietuvos Respublikos Seimas ügyre vonatkozó indítványa (C-2/18, EU:C:2019:180, 27–29. pont); Mengozzi főtanácsnok Monsanto Technology ügyre vonatkozó indítványa (C-428/08, EU:C:2010:128, 47. pont).

[14] Lásd a BPR 17. cikkének (1) bekezdését és 17. cikke (5) bekezdésének első albekezdését vagy 22. cikkének (1) bekezdését.

[15] A BPR 72. cikkét a jelen indítvány B. részében tárgyalom, mivel az közvetlenül érinti a reklámmal kapcsolatos, szóban forgó nemzeti szabályt.

tájékoztatásra korlátozza, amelyről e rendelet 17. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdése rendelkezik. Álláspontjuk szerint azonban ez a tájékoztatás nem vonja magával a szóban forgó tilalmat.

32. E tekintetben – és a CLP-rendeletet illetően – megjegyzem, hogy a szóban forgó jogi aktus lényegében az anyagok és keverékek osztályozási kritériumait harmonizálja, és megállapítja a veszélyes anyagok és keverékek címkézésére és csomagolására vonatkozó szabályokat.[16] Másképpen megfogalmazva, célja „a különböző anyagok és keverékek veszélyeinek megfelelő azonosítása és az azokról való megfelelő tájékoztatás érdekében annak [meghatározása], hogy az anyagok és keverékek mely tulajdonságai vezetnek a veszélyesként való besorolásukhoz”,[17] és általános csomagolási előírásokat állapít meg azok biztonságos szállításának garantálása érdekében.[18]

33. A BPR kereszthivatkozást tartalmaz a CLP-rendeletre, hogy azt a hatóanyagok jóváhagyásával és a biocid termékek engedélyezésével összefüggésben támpontként használja.[19] A BPR a biocid termékek címkézésével és csomagolásával (a BPR 69. cikke), valamint reklámjával (a BPR 72. cikke) kapcsolatos követelmények meghatározása céljából is hivatkozik arra, mivel a CLP-rendelet mindkét területen különös szabályokat tartalmaz, amelyek alkalmazását a BPR fenntartja.[20] Habár a CLP-rendelet e tekintetben kiegészíti a BPR-t, és bár az utóbbiban az szerepel, hogy általánosabban nem sérti a CLP-rendeletet,[21] megjegyzem, hogy a CLP-rendelet nem vezet be a szóban forgó kereskedelmi gyakorlatok szempontjából releváns további szabályokat.

34. A BPR 17. cikke (5) bekezdésének a felperesek által is hivatkozott harmadik albekezdése értelmében a tagállamok „meghozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a nyilvánosságot megfelelően tájékoztassák a biocid termékek előnyeiről és kockázatairól, valamint azon lehetőségekről, amelyek révén felhasználásuk minimálisra csökkenthető”. A tagállamok hatáskörének ebből következő megerősítése azonban önmagában nem jelenti azt, hogy a tagállami fellépés hatálya az említett tájékoztatásra korlátozódna.

35. Lehet-e mégis azt állítani, hogy a szóban forgó tilalom – bár névlegesen a tájékoztatástól eltérő kérdésre vonatkozik – megzavarja a biocid termékek belső piaca működésének javítására irányuló törekvés, valamint a közegészségügy és a környezet védelme között az uniós jogalkotó által kialakított szabályozási egyensúlyt? Másképpen megfogalmazva, lehet-e azzal érvelni, hogy az uniós jogalkotó szándéka szerint a biocid termékek forgalomba hozatalát követően a biocid termékek felhasználása kizárólag a tagállamok által a BPR 17. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdése alapján végzett tájékoztatáson keresztül vizsgálható?

36. Álláspontom szerint nem. A tagállamok tájékoztatással kapcsolatos hatáskörére vonatkozó rendelkezés a BPR 17. cikkének keretén belül kiegészíti a termék forgalomba hozatalának és felhasználásának lehetőségére vonatkozó általános szabályokat. Ez beépül a 17. cikk (5) bekezdésébe, amelynek első albekezdése szerint a biocid termékeket az engedélynek, valamint a címkézési és csomagolási követelményeknek megfelelően kell felhasználni. A második

16 Lásd a CLP-rendelet 1. cikkét.

17 A CLP-rendelet (10) preambulumbekezdése.

18 A CLP-rendelet (15) preambulumbekezdése.

19 Lásd a BPR 3. cikkének f) pontját, 5. cikkének (1) és (3) bekezdését, 10. cikke (1) bekezdésének b) pontját, 28. cikke (2) bekezdésének a) pontját a hatóanyagok kérdése tekintetében és 19. cikke (4) bekezdésének b) pontját a biocid termékek engedélyezése tekintetében.

20 Lásd a CLP-rendelet reklámról szóló 48. cikkét, valamint a címkézés és csomagolás tekintetében annak III–V. címét.

21 Lásd a BPR 2. cikke (3) bekezdésének m) pontját.

albekezdés szerint a biocid termékek „rendeltetésszerű felhasználása” „a fizikai, biológiai, kémiai és egyéb intézkedések együttesének észszerű alkalmazását foglalja magában, amely által a biocid termékek felhasználása a szükséges minimumra korlátozható, és amelynek keretében sor kerül a megfelelő óvintézkedések meghozatalára”. Ezt követően a harmadik albekezdés szerint a tagállamok meghozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a nyilvánosságot megfelelően tájékoztassák a biocid termékek előnyeiről és kockázatairól, valamint azon lehetőségekről, amelyek révén felhasználásuk minimálisra csökkenthető.

37. A 17. cikk (5) bekezdésének harmadik albekezdése tehát a biocid termékek felhasználásának kérdését nem a különféle szabályozási követelményeknek való megfelelés szempontjából (amivel a BPR 17. cikkének (1) bekezdése foglalkozik), hanem inkább a fenntartható felhasználás tágabb perspektívájából közelíti meg, amint azt a BPR végrehajtásáról szóló jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum is megerősíteni látszik.[22] Az említett 2021. évi dokumentum „Fenntartható felhasználás” címet viselő fejezete bemutatja a tagállamok által hozott intézkedéseket, ugyanakkor elismeri, hogy a 2009/128/EK irányelv[23] nem vonatkozik a biocid termékekre, és hogy „az ilyen kiterjesztés hasznosságát a BPR jövőbeli értékelése keretében fogják megvizsgálni”.[24]

38. Megjegyzem, hogy a BPR 17. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdése nagyjából megfelel a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv „Tájékoztatás és tudatosítás” címet viselő 7. cikkének, ez az irányelv azonban a nemzeti cselekvési tervekre, a szakmai felhasználók, forgalmazók és tanácsadók képzésére (beleértve a tanúsítási rendszert) vonatkozó szabályokat, az értékesítésre vonatkozó követelményeket, valamint a különleges gyakorlatokra vonatkozó szabályokat is tartalmaz.

39. Ilyen körülmények között, és figyelembe véve a biocid termékek forgalomba hozatalt követő fenntartható felhasználásának biztosítására szolgáló eszközökre vonatkozó BPR rendelkezések igen korlátozott számát és hatályát, nehezen vonható le olyan következtetés, hogy a tagállamok hatáskörét ezen a területen kizárták.

40. Ennélfogva arra a következtetésre jutottam, hogy a BPR-rel nem ellentétes a szóban forgó tilalom. Ez utóbbi azonban – a határokon átnyúló elemet tartalmazó helyzeteket illetően, és figyelembe véve a jelen ügy sajátosságait[25]– továbbra is a Szerződés áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartozik, amelyekre most térek rá.

2. Az EUMSZ 34. cikkből és EUMSZ 36. cikkből eredő korlátozások

41. Ebben a részben azokat az indokokat ismertetem, amelyek alapján arra a következtetésre jutok, hogy a szóban forgó kereskedelmi gyakorlatok tilalma nem ellentétes az EUMSZ 34. cikkel (a). Arra az esetre, ha a Bíróság ezzel ellentétes következtetésre jutna, ismertetem azokat az okokat, amelyek miatt e tilalom álláspontom szerint mindenesetre indokolt (b).

[22] A biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, a Bizottság által az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett jelentéshez csatolt bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD(2021) 128 final, 59–61. o.

[23] A peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 309., 71. o.; helyesbítés: HL 2010. L 161., 11. o.; a továbbiakban: a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv).

[24] A fenti 22. lábjegyzetben hivatkozott bizottsági szolgálati munkadokumentum, 59. o. BPR 18. cikke „adott esetben” előirányozza, hogy a Bizottság javaslatot nyújtson be a biocid termékek fenntartható felhasználására vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatban.

[25] Lásd fentebb a 10. lábjegyzetben tett megjegyzéseimet.

a) Az EUMSZ 34. cikkel nem ellentétes a tilalom

42. Az EUMSZ 34. cikk a tagállamok között a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés megtiltásával az áruk Unión belüli szabad mozgását biztosító alapelvet fejezi ki.[26]

43. A megszilárdult formula szerint a tagállamok minden olyan intézkedését, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja az Unión belüli kereskedelmet, az e rendelkezés értelmében vett, mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek kell tekinteni.[27] A Bíróság ezt a formulát a Keck és Mithouard ítélettel kezdődő ítélkezési gyakorlatnak megfelelően kiigazította. Ebből az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy valamely nemzeti intézkedés nem tartozik az EUMSZ 34. cikk hatálya alá, ha olyan értékesítési módnak minősül, amely „minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkoz[ik], akik az adott állam területén tevékenykednek", és amennyiben „mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy [érinti] a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását."[28]

44. A Bíróság az ezt követő ítélkezési gyakorlatban egyértelművé tette, hogy az „értékesítési mód" fogalma azokra a korlátozásokra vagy tilalmakra vonatkozik, amelyek nem az áruk jellemzőire vonatkoznak, hanem kizárólag azokra a módokra, amelyek szerint azok értékesíthetők.[29]

45. Megjegyzem, hogy a szóban forgó tilalom nem a biocid termékekre alkalmazandó követelményekre vonatkozik, hanem az értékesítésük elősegítésének bizonyos módszereit akadályozza meg. Álláspontom szerint ezért azt úgy kell tekinteni, hogy az említett ítélkezési gyakorlat értelmében vett „értékesítési módra" vonatkozik.

46. Azt a kérdést illetően, hogy a tilalom teljesíti-e a fenti 43. pontban meghatározott feltételeket, először is megjegyzem, hogy a környezetvédelmi törvénykönyv L.522-18. és R.522-16-1. cikkében kifejezett tilalom minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkozik, aki az adott állam területén tevékenykedik, függetlenül állampolgárságuktól. Ennélfogva nem minősül formálisan hátrányosan megkülönböztető jellegűnek.

47. Másodszor, a francia kormány azzal érvel, hogy az ilyen tilalom nem érinti jobban a más tagállamokból származó rovar- és rágcsálóirtók forgalmazását, mint a hazai rovar- és rágcsálóirtók forgalmazását. A tárgyaláson kifejtette, hogy a tilalom nem jár többletköltséggel a más tagállamokban letelepedett, biocid termékeiket Franciaországban forgalmazni kívánó gazdasági szereplők számára. A francia kormány azt is hozzátette, hogy a szóban forgó tilalom nem vonatkozik a forgalmazás valamennyi módjára.

[26] Lásd például: 2021. július 15-i DocMorris ítélet (C-190/20, EU:C:2021:609, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; a továbbiakban: DocMorris ítélet).

[27] 1974. július 11-i Dassonville ítélet (8/74, EU:C:1974:82, 5. pont). Ennek közelmúltbeli megállapításáért lásd például a DocMorris ítélet 34. pontját.

[28] 1993. november 24-i Keck és Mithouard ítélet (C-267/91 és C-268/91, EU:C:1993:905, 16. pont; a továbbiakban: Keck és Mithouard ítélet). Bár e mérce státusza vita tárgyát képezte, annak relevanciáját a Bíróság megerősítette például a DocMorris ítélet 35. pontjában. Ennek tárgyalását lásd például: Schütze, R., „Of types and tests: towards a unitary doctrinal framework for Article 34 TFEU?", *European Law Review*, Vol. 41(6), 2016, 826. o.; Lianos, I., „In Memoriam Keck: The Reformation of the EU Law on the Free Movement of Goods", *European Law Review*, Vol. 40(2), 2015, 225. o.; és Purnhagen, K.P., „Keck is dead, long live Keck? How the court of justice tries to avoid a Sunday Trading Saga 2.0", *Liber Amicorum L.W. Gormley*, 2019, 176. o.).

[29] Lásd még például: 2016. szeptember 21-i Etablissements Fr. Colruyt ítélet (C-221/15, EU:C:2016:704, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; a továbbiakban: Etablissements Fr. Colruyt ítélet); 2004. március 25-i Karner ítélet (C-71/02, EU:C:2004:181, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; a továbbiakban: Karner ítélet); 2010. december 2-i Ker-Optika ítélet (C-108/09, EU:C:2010:725, 45. pont; a továbbiakban: Ker-Optika ítélet).

48. A Bizottság ezzel ellentétes álláspontra helyezkedik, és úgy véli, hogy a szóban forgó tilalom a kereskedők rendelkezésére álló egyik olyan eszközt korlátozza, amellyel ismertté tehetik magukat a francia piacon. Ennélfogva nagyobb mértékben érintheti a más tagállamokból származó termékeket, mint a nemzeti termékeket.

49. A felperesek a tárgyaláson lényegében ugyanezt az álláspontot képviselték. [30]

50. Egyetértek a francia kormánnyal.

51. Habár a Bizottságnak igaza van abban, hogy a termékek árán keresztül történő versengés lehetősége fontos eszköz a kereskedők számára, ebből nem következik, hogy minden egyes ilyen korlátozás automatikusan az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozónak minősülne. A Bíróság ítélkezési gyakorlata e tekintetben árnyalt.

52. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az EUMSZ 34. cikkben kifejezett tilalom hatálya alá azok a szabályok tartoznak, amelyek következtében a kereskedők nem befolyásolhatták a minimumárakat, [31] vagy egyáltalán nem befolyásolhatták az árakat. [32] Ezzel szemben a Bíróság az Etablissements Fr. Colruyt ügyben – amelynek tárgyát olyan szabály képezte, amely megtiltotta, hogy a kiskereskedők a dohánytermékeket a gyártó vagy az importőr által megjelölt árnál alacsonyabb kiskereskedelmi áron értékesítsék – annak megállapítása során, hogy a szóban forgó szabályozás sérti az EUMSZ 34. cikket, arra támaszkodott, hogy az importőrök továbbra is szabadon állapíthatják meg ezt az árat. [33]

53. Álláspontom szerint az említett ügyben tett megállapításhoz hasonlóan a jelen ügyben is fontos, hogy a kereskedők továbbra is szabadon állapíthassák meg az árakat. Így az árak szintjén versenyezhetnek, amennyiben eldönthetik, hogy termékeik ára (promóció nélkül) magasabb vagy alacsonyabb legyen.

54. Ezen túlmenően a Bíróság – az árképzési módszerekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlaton túlmutatva – a Ker-Optika ítéletet, a Deutsche Parkinson Vereinigung ítéletet, illetve az A ítéletet is magában foglaló ítélkezési gyakorlatában kiemelte a piacra jutás problémáját, amelyet a szóban forgó nemzeti intézkedés (lényegében az interneten történő forgalmazás bizonyos aspektusainak megtiltása) különösen megnehezített, hacsak nem egyenesen ellehetetlenített. [34]

55. Úgy tűnik azonban, hogy a jelen ügyben nem ez a helyzet.

56. A felperesek a tárgyaláson kijelentették, hogy olyan biocid termékeket forgalmaznak, amelyek hatóanyagai illóolajok. Kifejtették, hogy ezek a termékek alternatívát kínálnak a hagyományos kémiai szintézissel előállított biocid termékekhez képest, mivel alacsonyabb környezeti hatással

30 Ezt másodlagosan és a Bíróság által feltett kérdésre válaszolva tették, mivel a fő érvük az volt, hogy a tilalom sérti a BPR-t.

31 2015. december 23-i Scotch Whisky Association és társai ítélet (C-333/14, EU:C:2015:845, 32. pont).

32 2016. október 19-i Deutsche Parkinson Vereinigung ítélet (C-148/15, EU:C:2016:776, 26. pont; a továbbiakban: Deutsche Parkinson Vereinigung ítélet).

33 Etablissements Fr. Colruyt ítélet, 38–40. pont.

34 Ker-Optika ítélet, 54. pont; Deutsche Parkinson Vereinigung ítélet, 25. pont; 2020. október 1-jei A (Gyógyszerek reklámozása és online értékesítése) ítélet (C-649/18, EU:C:2020:764, 76. pont). Az utóbbi ítéletben a Bíróság a szóban forgó intézkedést az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv alapján elemezte. Saugmandsgaard Øe főtanácsnok ezzel szemben azt az EUMSZ 34. cikk és EUMSZ 36. cikk tükrében vizsgálta; lásd az A (Gyógyszerek online reklámozása és értékesítése) ügyre vonatkozó indítványát (C-649/18, EU:C:2020:134, 44–49. és 69., valamint azt követő pontok; a továbbiakban: A ügyre vonatkozó indítvány). Lásd még: 2003. december 11-i Deutscher Apothekerverband ítélet (C-322/01, EU:C:2003:664, 74–76. pont).

rendelkeznek. A felperesek azt is kifejtették, hogy olyan, kisebbségben lévő piaci szereplőknek minősülnek, akik tehát azoktól a kereskedelmi gyakorlatoktól (és reklámoktól) függenek, amelyek lehetővé teszik számukra az ismertség megszerzését.

57. Habár elismerem, hogy nehezebb lehet olyan terméket bevezetni, amely egy hagyományos termék alternatívája, úgy tűnik, hogy ez olyan eredendő probléma, amellyel a külföldi és a hazai „alternatív" termékek egyaránt szembesülnek. Álláspontom szerint a jelen ügyben annak van relevanciája, hogy a szóban forgó tilalom jelentősen akadályozza-e a vitathatóan alternatív külföldi termékek francia piacra jutását.

58. Álláspontom szerint nem.

59. Természetesen – amint azt a francia kormány megjegyezte – nem zárható ki, hogy a szóban forgó nemzeti tilalom korlátozza a más tagállamokból származó termékek franciaországi értékesítésének volumenét, mivel „megfosztja a piaci szereplőket az értékesítés növelésének egyik módszerétől."[35]

60. Mindazonáltal azt tartom lényegesnek ebben a helyzetben, hogy bár a szóban forgó tilalom korlátozza az értékesítésösztönzés egyes módszereit, a kereskedők továbbra is szabadon alkalmazhatják a rovar- és rágcsálóirtók „teljes" árát – amint azt már megjegyeztem –, és továbbra is szabadon forgalmazhatják azokat az általuk megfelelőnek ítélt helyeken, akár online, akár üzletekben.

61. Másképpen megfogalmazva: álláspontom szerint a szóban forgó szabályozás tartalma nem enged arra következtetni, hogy az árengedményeknek, kedvezményeknek, visszatérítéseknek, az általános és különös értékesítési feltételek között különbségtételnek vagy a termékek ingyenes átadásának és az ezekkel egyenértékű gyakorlatok tilalma olyan értékesítési eszköztől fosztaná meg a kereskedőket, amely megakadályozná őket abban, hogy a helyi termékekkel hatékonyan versenyezzenek, vagy amely különösen megnehezítené számukra ezt a versenyt, oly módon, amely az online értékesítés tilalmához vagy a rögzített vagy minimális árak előírásához hasonlítható.

62. Arra az esetre azonban, ha a Bíróság nem értene egyet ezzel az elemzéssel, és arra a következtetésre jutna, hogy a szóban forgó nemzeti tilalom az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozik, az alábbiakban ismertetem az álláspontom szerint az e tilalmat alátámasztó indokokat.

b) A szóban forgó tilalom mindenesetre indokolt

63. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az áruk szabad mozgásának akadályozása az EUMSZ 36. cikkben felsorolt, közérdeken alapuló indokok valamelyikével vagy közérdeken alapuló kényszerítő okkal igazolható.[36]

64. A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben kifejti, hogy a szóban forgó tilalom célja a közegészségügy és a környezet védelme.[37]

[35] Amint azt a Bíróság a veszteséges viszonteladás tilalmával kapcsolatban a Keck és Mithouard ítélet 13. pontjában megállapította.

[36] Ker-Optika ítélet, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

[37] Emlékeztetek arra, hogy a környezetvédelmi törvénykönyv 522-18. cikke azt írja elő, hogy „[…] A Conseil d'État-val [államtanács] konzultációt követően elfogadott rendelet határozza meg az érintett termékkategóriákat az emberi egészséget és a környezetet érintő veszélyek alapján."

65. Az első ok az EUMSZ 36. cikkben elismert egészségügyi aggályoknak felel meg. Ahogyan azt a Bíróság több alkalommal megállapította, „az emberek egészsége és élete az első helyen áll a Szerződés által oltalmazott javak és érdekek között, és a tagállamok feladata eldönteni, hogy milyen szinten óhajtják biztosítani a közegészség védelmét, és azt milyen módon kívánják megvalósítani. Ez a szint tagállamonként változhat, ezért a tagállamok részére bizonyos mérlegelési mozgásteret kell engedni.” [38]

66. Másodszor, a Bíróság a környezet védelmét az ítélkezési gyakorlatában közérdeken alapuló kényszerítő okként ismerte el. [39]

67. Megjegyzem, hogy amennyiben a szóban forgó tilalom célja az olyan termékek használatának korlátozása, amelyek „belső tulajdonságaik és felhasználási módjaik miatt kockázatot jelenthetnek az emberekre, az állatokra és a környezetre”, [40] az igazolhatja az e tilalommal járó kereskedelmi korlátozást.

68. Ahhoz azonban, hogy a korlátozás igazolt legyen, meg kell felelnie az arányossági tesztnek. Következésképpen annak alkalmasnak kell lennie a követett célok elérésére, és nem lépheti túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket. Másként fogalmazva: nem létezhetnek az e cél elérését szolgáló olyan intézkedések, amelyek az áruk szabad mozgását kevésbé korlátozzák. [41]

69. A szóban forgó tilalom a megfelelőségét illetően vitathatatlanul nem zárja ki a rovar- és rágcsálóirtók szükségtelen használatának összes esetét (egyszerűen azért, mert nem lehet kizárni a teljes áron vásárolt ilyen termékek szükségtelen használatát). Álláspontom szerint azonban észszerűen elvárható, hogy a vásárláskor elérhető pénzügyi előny hiánya bizonyos mértékig csökkenti ezt a kockázatot, mivel visszatart a szükségtelen vásárlástól (amely aztán szükségtelen használathoz vezethet).

70. A Bizottság a szükségességet illetően a tárgyaláson a Bíróság által feltett kérdésre válaszolva felvetette, hogy kevésbé korlátozó eszközöket lehetne alkalmazni a reklám révén, vagy ha az eladóknak tájékoztatást kellene nyújtaniuk a termékekhez kapcsolódó kockázatokról.

71. Ezek a javaslatok nem győztek meg.

72. A Bizottság az első lehetőséget illetően beadványának releváns részében kétségbe vonja a francia szabályozó hatóság által az említett termékek valamennyi reklámjának kötelező részeként előírt kiegészítő nyilatkozatnak a BPR-rel való összeegyeztethetőségét. Ez a kiegészítő nyilatkozat lényegében a kockázatok mérlegelésére szólít fel, és azt a jelen indítvány IV. részének B. pontjában részletesen tárgyalom. Egyetértek a Bizottsággal abban, hogy ez a kiegészítő nyilatkozat összeegyeztethetetlen a BPR által e konkrét kérdésben elért kimerítő jellegű harmonizációval. Ennek megfelelően a reklámozott termékek kockázataira vonatkozó kiegészítő tájékoztatásnak a reklám részeként történő nyújtása nem tekinthető a szóban forgó tilalom kevésbé korlátozó alternatívájának.

[38] Deutsche Parkinson Vereinigung ítélet, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

[39] Lásd például: 2015. október 6-i Capoda Import-Export ítélet (C-354/14, EU:C:2015:658, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[40] A BPR (1) preambulumbekezdése.

[41] Lásd például a Ker-Optika ítélet 65. pontját.

73. Ami a második javaslatot illeti, álláspontom szerint ahhoz, hogy az eladó ilyen jellegű információközlése értelmes és ugyanolyan hatékony legyen, mint a pénzügyi előny hiánya, bizonyos szintű szakértelemre kell támaszkodnia, amelyet feltehetően képzés útján kell megszerezni. Álláspontom szerint ez, valamint a vizsgált forgatókönyv egyébként nem egyértelmű módozatai lehetetlenné teszik, hogy ezt a lehetőséget kevésbé terhelőnek lehessen tekinteni.[42]

74. Maga a Bizottság is elismerte, hogy a javasolt alternatívák nem biztos, hogy elegendőek a kitűzött célok eléréséhez, és ellentmondásos üzenetekhez vezethetnek. Ugyanis egyetértek azzal, hogy az olyan eladó, amely tájékoztatja a vásárlókat az általa kínált termékekben rejlő kockázatokról, miközben jelentős árengedményt javasol, és több ingyenes mintát ad valamely rovarölőből, nem alkalmaz következetes megközelítést.

75. Végezetül lehet azzal érvelni, hogy a biocid termékek szükségtelen használatának elkerülésére kevésbé terhes eszköz lehetne egy, a BPR 17. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdésében fenntartott tagállami hatáskörön alapuló tájékoztató kampány.[43] E tekintetben elismerem, hogy a Bíróságnak meglehetősen nehéz absztrakt módon értékelnie két különböző tájékoztatás hatásaik szempontjából történő helyettesíthetőségét. Álláspontom szerint természetszerűleg bizonyos időre van szükség ahhoz, hogy valamely nyilvános tájékoztató kampánymegváltoztassa a gondolkodásmódot és a magatartást. Megértem, hogy adott esetben e tekintetben nem minősül alkalmasnak valamely akutnak tekintett probléma kezelésére. Ezenkívül az azonnal rendelkezésre álló pénzügyi előny perspektívája egyszerűen felülírhatja az oktatási erőfeszítéseket, ezért nem észszerűtlen úgy tekinteni, hogy e pénzügyi előny megszüntetése szükséges ahhoz, hogy a kitűzött cél érdemben megvalósulhasson.

76. Ezen túlmenően a környezetvédelmi törvénykönyv R. 522-16-1. cikkéből következik, hogy a tilalom nem alkalmazandó, ha az adott rovarölő vagy rágcsálóirtó a BPR 25. cikke szerinti egyszerűsített engedélyezési eljárás alá vonható. Ezen eljárás tárgyát általában olyan biocid termékek képezik, amelyek alacsony kockázatot jelentenek az egészségre és a környezetre.[44] Álláspontom szerint ez azt mutatja, hogy a francia szabályozó hatóság igyekezett elkerülni az olyan szabályozási túlkapásokat, amelyek olyan termékeket érintenének, amelyek nem minősülnek különösen veszélyesnek, és amelyek így szükségtelenek lennének.

77. Álláspontom szerint ilyen körülmények között, és amennyiben a Bíróság a fenti javaslatommal ellentétben arra a következtetésre jut, hogy a szóban forgó tilalom az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozik, azt a közegészségügy és a környezet védelmének célja indokolja, alkalmas e célok elérésére, és nem lépi túl az eléréséhez szükséges mértéket.

B. A reklámra vonatkozó nemzeti szabályok

78. A környezetvédelmi törvénykönyv L.522-5-3. és R.522-16-2. cikke a biocid termékek négy kategóriája esetében tiltja a reklámot, amennyiben az a nagyközönségnek szól. E termékek reklámozása továbbra is lehetséges, ha az a szakmai felhasználóknak szól, a termékeknek e

[42] Összehasonlításképpen lásd a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv 5. cikkében a „hivatásos felhasználó, forgalmazó és tanácsadó” képzésére vonatkozó szabályokat.

[43] Lásd a fenti 34. pontot.

[44] Lásd a BPR (29) és (30) preambulumbekezdését.

felhasználókat kiszolgáló értékesítési pontjain és a nekik szánt kiadványokban. A reklámban azonban olyan nyilatkozatnak kell szerepelnie, amely lényegében annak mérlegelésére szólít fel, hogy feltétlenül szükséges-e az említett biocid termékek használata.

79. Ezek a szabályok a 14. és 18. terméktípusra (amelyeket a jelen indítvány IV. részének A. pontjában tárgyalt egyes kereskedelmi gyakorlatok tilalma is érint), valamint a 2.[45] és 4. terméktípusra,[46] a fertőtlenítőszerek két alkategóriájára vonatkoznak, amelyeket a CLP-rendelet szerint a vízi környezetre a „Vízi, akut 1” (H400) vagy „Vízi, krónikus 1” (H410) kategóriában veszélyesként osztályoztak. Ez kiegészítendő azzal, hogy a reklámozásra vonatkozó nemzeti szabályok nem alkalmazandók, ha az érintett termék a BPR 25. cikke szerinti egyszerűsített engedélyezési eljárás alá vonható, amely – mint már említettem – az egészségre és a környezetre nézve alacsony kockázatot jelentő termékekre vonatkozik.[47]

80. A fenti megjegyzésemhez hasonlóan[48] a szóban forgó szabályok értékelését a BPR által elért harmonizáció fokának vizsgálatával kell kezdeni, és csak ezt követően kell – szükség esetén – az EUMSZ 34. cikk és EUMSZ 36. cikk vizsgálatával folytatni. E célból először a meghatározott nyilatkozatnak a szakmai felhasználóknak szóló reklámban való használatára vonatkozó kötelezettségre térek ki (1). Ezt követően megvizsgálom a nagyközönségnek szóló reklám tilalmát (2).

1. A kiegészítő nyilatkozat kötelező használata

81. A környezetvédelmi törvénykönyv R.522-16-2. cikkének II. pontjából következik, hogy a rágcsálóirtókra, rovarirtókra és bizonyos fertőtlenítőszerekre vonatkozó, szakmai felhasználóknak címzett reklámon a következő nyilatkozatot kell feltüntetni: „Minden egyes használat előtt ellenőrizze, hogy – különösen a nagyközönség számára hozzáférhető területeken – feltétlenül szükséges-e a termék használata. Lehetőség szerint használjon olyan alternatív módszereket és termékeket, amelyek a legkisebb kockázatot jelentik az emberi és állati egészségre, valamint a környezetre.”

82. E rendelkezésből az is következik, hogy e nyilatkozatot a BPR 72. cikkének (1) bekezdése által előírt olyan nyilatkozaton *felül* kell szerepeltetni, amely szerint a biocid termékekre vonatkozó reklámoknak tartalmazniuk kell a következő mondatokat: „Biocidok alkalmazásakor ügyeljen a biztonságra! Használat előtt mindig olvassa el a címkét és a használati útmutatót!”

83. A felperesek lényegében azzal érvelnek, hogy a kiegészítő nyilatkozat használata sérti a BPR 72. cikkét, mivel ez a cikk a biocid termékek reklámjának kimerítő jellegű harmonizációját eredményezi.

84. A Bizottság ehhez hasonló álláspontot, míg a francia, az olasz és a holland kormány ezzel ellentétes álláspontot képvisel.

[45] Az V. mellékletben foglaltak szerint ez a terméktípus a „nem közvetlenül embereken vagy állatokon való felhasználásra szánt fertőtlenítőszerek és algásodás elleni szerekre” vonatkozik.

[46] Az V. mellékletben foglaltak szerint ez a terméktípus az „Élelmiszer és takarmány közelében használt termékekre” vonatkozik.

[47] Lásd a fenti 76. pontot és a környezetvédelmi törvénykönyv R.522-16-2. cikkének III. pontját.

[48] Lásd a fenti 19. pontot.

85. Annak megállapításához, hogy a BPR reklámra vonatkozó rendelkezéseiben megvalósuló harmonizáció kimerítő jellegű-e, nemcsak e rendelkezések kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell vennie, amelynek az részét képezi. [49]

86. Először is megjegyzem, hogy a BPR 72. cikke a BPR egyetlen, reklámra vonatkozó rendelkezése, amely a reklám tartalmának egy meglehetősen szűk aspektusára vonatkozik. Az azonban, hogy a BPR reklámra vonatkozó szabályainak tárgyi hatálya meglehetősen korlátozott a 2001/83/EK irányelv [50] (kimerítő jellegű reklámszabályozásához) képest – amelyre a francia kormány azért hivatkozik, hogy szembeállítsa ezt a szabályozást az irányelvvel –, önmagában nem zárja ki azok kimerítő jellegét. Álláspontom szerint nem az a fontos, hogy a vizsgált szabályok hatálya (viszonylag) szűk vagy tág-e, hanem az, hogy e szabályok mennyire részletesek az általuk szabályozott konkrét (és adott esetben szűk terjedelmű) kérdés tekintetében. [51]

87. A BPR 72. cikke a biocid termékek reklámjában kötelezően használandó vagy – éppen ellenkezőleg – tiltott nyilatkozatokra vonatkozik.

88. E rendelkezés első bekezdése – amely a fent említett két mondat használatát írja elő – akként rendelkezik, hogy azoknak „az egész reklámon belül jól megkülönböztethetőnek és olvashatónak kell lenniük”. Annak második bekezdése lehetővé teszi, hogy a „biocidok” szót „a reklámozott terméktípusra egyértelműen utaló más kifejezéssel” helyettesítsék.

89. A harmadik bekezdés értelmében a reklámokban „nem lehet a termékre az emberi egészséget, az állati egészséget, vagy a környezetet fenyegető kockázat, illetve a termék hatásossága tekintetében megtévesztő módon utalni”, és felsorolja azokat a kifejezéseket is, amelyek használata „semmilyen esetben sem” szabad. [52]

90. Ennek tükrében a BPR 72. cikkének szabályai a biocid termékek használatával kapcsolatos kockázatokra vonatkozó nyilatkozatok tekintetében meglehetősen részletesnek tűnnek. Az irányelv ugyanis ebben a francia kormány által hivatkozott 2001/83 irányelv [53] reklámra vonatkozó kimerítő jellegű szabályaihoz hasonlónak, hacsak nem részletesebbnek tűnik. Az említett irányelv 87. cikkének (3) bekezdése ugyanis azt írja elő, hogy a gyógyszerek reklámozása a gyógyszer észszerű felhasználását segíti elő azáltal, hogy tárgyilagosan és túlzások nélkül mutatja be a gyógyszer tulajdonságait, és nem lehet félrevezető. A BPR 72. cikkében szereplő szabály hasonló, de valójában részletesebb, mivel a termék biztonságos használatára vonatkozó, a reklámba beépítendő külön nyilatkozatot ír elő, és a felhasználót a címkéhez és a termékinformációhoz irányítja. E szabály részletesebben határozza meg azt is, hogy mely nyilatkozatok feltüntetése tilos azért, mert azok félrevezetők.

91. Igaz, hogy a szóban forgó nemzeti szabályok által előírt kiegészítő nyilatkozat láthatólag ugyanazt a célt követi, mint a BPR 72. cikke, mivel a közegészségügy és a környezet védelmét szolgálja. Mint ilyen, láthatólag nem idéz elő ellentmondást. Ez azonban nem befolyásolja az előző

[49] Lásd e tekintetben például: 2015. július 16-i UNIC és Uni.co.pel ítélet (C-95/14, EU:C:2015:492, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[50] Az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001. november 6-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 311., 67. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 27. kötet, 69. o.; helyesbítések: HL 2006. L 235., 24. o.; HL 2014. L 239., 81. o.; HL 2019. L 317., 115. o.). Az említett irányelvben foglalt reklámszabályok kimerítő jellegének megerősítésével kapcsolatban lásd: 2007. november 8-i Gintec ítélet (C-374/05, EU:C:2007:654, 33. és 34. pont).

[51] Lásd még a fenti 26. pontot.

[52] E kifejezések a következők: a „kis kockázattal járó biocid termék”, „nem mérgező”, „ártalmatlan”, „természetes”„környezetbarát”, „állatbarát” vagy hasonló fordulatok.

[53] Lásd a fenti 50. lábjegyzetet.

elemzésemet, mivel a reklámok biztonsággal kapcsolatos tartalmának kérdésében a BPR 72. cikke rámutat arra, hogy az uniós jogalkotó sajátos egyensúlyt teremtett a szóban forgó különböző elemek között, amelyek a jelen ügyben „a belső piac működésének” javítását és ezzel párhuzamosan „az emberi és állati egészség, valamint a környezet magas szintű védelmét” célozzák.[54] Álláspontom szerint a szóban forgó nemzeti szabályok a további szabályozási követelmény előírása révén megzavarják ezt az egyensúlyt.

92. Ilyen körülmények között úgy vélem, hogy az uniós jogalkotó a reklám területét a reklámozott biocid termékek kockázataira vonatkozó nyilatkozatokat illetően már előre szabályozta.

2. A nagyközönségnek szóló reklám tilalma

a) A harmonizált szabályok hatálya

93. A BPR 72. cikkében meghatározott szabályok kimerítő jellegű harmonizációjára vonatkozó következtetésem azonban nem jelenti azt, hogy az utóbbi jogi aktus a biocid termékek reklámozásának minden aspektusát harmonizálta volna, beleértve azt a kérdést is, hogy a tagállamok továbbra is rendelkeznek-e hatáskörrel bizonyos reklámtípusok betiltására.

94. Álláspontom szerint ez utóbbi szempontot illetően a szóban forgó rendelkezés megfogalmazásából – amely meghatározza a biocid termékek biztonságos használatára és kockázataira vonatkozó kötelező és tiltott nyilatkozatokat – nem lehet arra következtetni, hogy az kizárta volna a tagállamoknak a reklám megtiltására vonatkozó döntési hatáskörét.

95. Ugyan lehet azzal érvelni, hogy a biocid termékek reklámjában kötelező és tiltott nyilatkozatokra vonatkozó e konkrét rendelkezés létezéséből az következik, hogy az uniós jogalkotó lehetővé kívánta tenni e termékek reklámozását, és hogy a reklám bizonyos aspektusait tiltó nemzeti szabályozás akadályozza a BPR 72. cikkének hatékony érvényesülését, mivel reklám hiányában e rendelkezés célját veszti.

96. A normatív összefüggést illetően ismét emlékeztetek arra, hogy a BPR 72. cikke a rendeletnek az egyetlen, e kérdéssel foglalkozó rendelkezése.[55]

97. A kizárólag a 72. cikknek a BPR-be történő beillesztése ellentétben áll azzal a döntéssel, amely a 2001/83 irányelvben nyilvánul meg, amelynek VIII. címe kifejezetten a reklámmal foglalkozik, és több olyan rendelkezést (86–100. cikk) tartalmaz, amelyek részletesen ismertetik azokat a helyzeteket, amelyekben a tagállamok kötelesek megtiltani vagy megtilthatják az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek reklámját, vagy amelyekben a reklám engedélyezhető.[56]

98. Kisebb mértékben a BRP e kérdéssel kapcsolatos rövidségében eltér az 1107/2009/EK rendelet[57] 66. cikkétől is, amely lehetőséget biztosít a tagállamok számára, hogy korlátozzák a reklámot bizonyos médiumokban, és a reklám kötelező vagy tiltott elemeire vonatkozó

[54] Lásd a BPR 1. cikkének (1) bekezdését.

[55] A CLP-rendeletnek a „Záró rendelkezések” címet viselő VII. címében szereplő 48. cikke – a rendelet (67) preambulumbekezdésével együtt – hasonlóan tömör reklámszabályokat ír elő.

[56] Lásd a 2001/83 irányelv 87. cikkének (1) bekezdését, valamint 88. cikkének (1), (2) és (3) bekezdését.

[57] A növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 309., 1. o.).

szabályokat, például a „potenciálisan veszélyes gyakorlatok – mint például megfelelő védőruházat nélküli összekeverés vagy alkalmazás, élelmiszer közelében való használat vagy gyermek által vagy közelében való használat – képi ábrázolásá[ra]” vonatkozó tilalmat tartalmaz.

99. Ilyen körülmények között úgy vélem, hogy ha az uniós jogalkotó ki akarta volna zárni a tagállamok bizonyos reklámtípusok betiltására vonatkozó hatáskörét, kiegyensúlyozottabb szabályokat alkotott volna. Az ezzel kapcsolatos álláspontomat tovább erősíti a BPR-ben az engedélyezési feltételeknek meg nem felelő termékekkel vagy új hatóanyagok felhasználásával kapcsolatos eltérő szabályok megléte,[58] illetve az a figyelem, amelyet az uniós jogalkotó a veszélyeztetett csoportok, például a terhes nők és a gyermekek védelme vonatkozásában megkövetel.[59]

100. A fentiek tükrében tehát arra a következtetésre jutottam, hogy a BPR-rel nem ellentétes a szóban forgó reklámtilalom. A fentiekhez hasonlóan[60] ennek a tilalomnak mindazonáltal meg kell felelnie az EUMSZ 34. cikkből és EUMSZ 36. cikkből eredő korlátoknak.

b) Az EUMSZ 34. cikkből és EUMSZ 36. cikkből eredő korlátok

101. Álláspontom szerint a szóban forgó reklámtilalmat „értékesítési módnak” kell tekinteni. E tilalom ugyanis nem érinti a szóban forgó termékekre alkalmazandó követelményeket, és megjegyzem, hogy a Bíróság a kereskedők reklámozási lehetőségeit érintő korlátozásokat ismétlődően e kategóriába tartozónak ítélte.[61]

102. Az előző részben felvázolt feltételekkel – amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy a szóban forgó tilalom kikerüljön az EUMSZ 34. cikk hatálya alól[62]– kapcsolatban megjegyzem, hogy a tilalom állampolgárságon alapuló megkülönböztetés nélkül, az érintett piacon tevékenykedő valamennyi kereskedőre vonatkozik.

103. Összetettebbnek tűnik annak a kérdésnek az értékelése, hogy az nagyobb mértékben érinti-e a más tagállamokból származó termékeket, mint a hazai termékeket.

104. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kereskedőket a reklámtevékenység formájának vagy tartalmának módosítására kötelező nemzeti szabályozás az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozik.[63]

105. A jelen ügyben azonban nem arról van szó, hogy a promóciós kampány tartalmát módosítani kell, hanem arról, hogy a biocid termékek négy kategóriája tekintetében egyenesen lehetetlen a nagyközönséghez kampányt intézni.

106. Habár a Bíróság többször elismerte, hogy bizonyos reklámtilalmak korlátozhatják az értékesítés mennyiségét, úgy ítélte meg, hogy ezek közül több is kikerül az EUMSZ 34. cikk hatálya alól.

58 Lásd a BPR 55. cikkét.

59 A BPR (3) preambulumbekezdése.

60 Lásd a fenti 19. pontot.

61 Lásd például: DocMorris ítélet, 37. pont; 1995. február 9-i Leclerc-Siplec ítélet (C-412/93, EU:C:1995:26, 22. pont; a továbbiakban: Leclerc-Siplec ítélet). Lásd még az A ügyre vonatkozó indítvány 71. pontját.

62 Lásd a fenti 42. és azt követő pontokat.

63 1990. december 12-i SARP ítélet (C-241/89, EU:C:1990:459, 29. és 30. pont) (a Keck és Mithouard ítéletet megelőzően). Lásd továbbá: 2004. július 15-i Douwe Egberts ítélet (C-239/02, EU:C:2004:445, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

107. Ez volt a helyzet azokkal a nemzeti szabályokkal, amelyek a forgalmazási ágazatot kizárták a televíziós reklámozásból,[64] amelyek megtiltották a gyógyszerészeknek, hogy gyógyszertárukon kívül reklámozzanak drogériai termékeket,[65] vagy amelyek megtiltották a csomagküldő gyógyszertáraknak, hogy nyereményjáték formájában reklámtevékenységet szervezzenek.[66]

108. Ugyanakkor igaz, hogy a Bíróság a De Agostini ítéletben és a Gourmet International Products ítéletben úgy ítélte meg, hogy nem zárható ki, hogy a teljes körű tilalom nagyobb hatással lehet más tagállamok termékeire.[67] A Bíróság érvelése mindazonáltal arra látszik utalni, hogy az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozó korlátozás (esetleges) fennállása a kereskedőnek a nemzeti piacra való belépése során felmerülő konkrét nehézségéből eredt. A Bíróság a De Agostini ítéletben – amely ügy a 12 éven aluli gyermekeket célzó televíziós reklámok és a megtévesztő reklámok tilalmával foglalkozott – az említett intézkedés minősítését nyitva hagyta, és a De Agostini arra vonatkozó kijelentésére hivatkozott, miszerint a televíziós reklám „az egyetlen olyan hatékony promóciós forma, amely lehetővé teszi a svéd piacra történő belépést.”[68]

109. Hasonlóképpen, a Bíróság a Gourmet International Products ítéletben tett megállapítását, amely szerint az alkoholtartalmú italok reklámjának svédországi tilalma kereskedelmi akadálynak minősül, ahhoz a megállapításhoz kötötte, hogy ezen italok fogyasztása „a hagyományos társadalmi gyakorlathoz, valamint a helyi szokásokhoz és hagyományokhoz kapcsolódik.”[69] Nem befolyásolta ezt a következtetést az, hogy a reklámokat tartalmazó kiadványokat értékesítési pontokom lehetett terjeszteni, mivel abban az ügyben „a svéd állam 100%-os tulajdonában lévő társaság – amely Svédországban a kiskereskedelmi értékesítés monopóliumával rendelkez[ett] – valójában a saját magazinját kizárólag az említett értékesítési helyeken terjeszt[ette].”[70]

110. Végül a Bíróság Deutsche Parkinson Vereinigung ítéletben a csomagküldő kereskedelem tilalmának korlátozó hatásaira vonatkozóan levont következtetése azon a megállapításon alapult, hogy ez az értékesítési mód a csomagküldő gyógyszertárak számára az érintett nemzeti piacra való bejutás jelentősebb *vagy esetleg az egyetlen útját* képezte.[71]

111. A jelen ügynek az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben ismertetett tényállása alapján a felperesek a más tagállamokból származó termékek francia piacra történő bevezetésekor nem szembesülnek ilyen kezdeti nehézségekkel.

112. Habár a szóban forgó tilalom alkalmas arra, hogy befolyásolja az értékesítés mennyiségét, megjegyzem, hogy nem tilt meg minden reklámot.

113. A szakmai felhasználóknak szóló reklám továbbra is lehetséges, tehát a kereskedők rendelkezésére áll egy értékesítési csatorna.

64 Leclerc-Siplec ítélet, 20–24. pont.

65 1993. december 15-i Hünermund és társai ítélet (C-292/92, EU:C:1993:932, 22–24. pont).

66 DocMorris ítélet, 39-45. pont. Lásd még a Karner ítélet 42. és 43. pontját.

67 1997. július 9-i De Agostini és TV-Shop ítélet (C-34/95–C-36/95, EU:C:1997:344, 42. pont; a továbbiakban: De Agostini ítélet); 2001. március 8-i Gourmet International Products ítélet (C-405/98, EU:C:2001:135, 19. pont; a továbbiakban: Gourmet International Products ítélet).

68 De Agostini ítélet, 43. és 44. pont.

69 Gourmet International Products ítélet, 21. pont.

70 Uo., 23. pont.

71 Deutsche Parkinson Vereinigung ítélet, 25. pont.

114. Ezenfelül a Gourmet International Products ítélet alapjául szolgáló ügy tényállásával ellentétben nem tűnik úgy, hogy a piac bármilyen, már létező mintája – például valamely monopóliummal rendelkező jogalany értékesítési pontok felett gyakorolt ellenőrzése – illuzórikussá tenné a szakmai felhasználók elérésének lehetőségét.

115. Végezetül, az imént hivatkozott ügy tényállásával ellentétben a biocid termékek nem tűnnek hasonlónak az olyan alkoholtartalmú italokhoz, amelyekhez a helyi felhasználókat különleges hagyományos társadalmi kötelék fűzheti.

116. Ilyen körülmények között arra a következtetésre jutottam, hogy az adott biocid termékek nagyközönségnek szóló reklámjának tilalma nem minősül az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozó kereskedelmi korlátozásnak.

117. Arra az esetre azonban, ha a Bíróság nem értene egyet ezzel az elemzéssel, és arra a következtetésre jutna, hogy a szóban forgó tilalom kereskedelmi korlátozásnak minősül, az alábbiakban ismertetem az álláspontom szerint ezt igazoló okokat.

118. A jelen indítvány előző részében végzett elemzésemre hivatkozva[72] megjegyzem, hogy a szóban forgó tilalom a közegészségügy és a környezet védelmének céljával igazolható, amennyiben olyan termékek használatának korlátozására irányul, amelyek „belső tulajdonságaik és felhasználási módjaik miatt kockázatot jelenthetnek az emberekre, az állatokra és a környezetre.”[73] Ezenfelül a francia kormány utalt a rovarölőknek különösen a magánlakásokban történő helytelen használatára, a más fajok rágcsálóirtók helytelen használata révén történő mérgezésének veszélyére, valamint a szóban forgó rovarölők használatából eredő vízszennyezés egyes fajokra jelentett veszélyeire.

119. A nagyközönségnek szóló reklámok tilalma a fent említett célok elérése szempontjából is megfelelőnek tűnik, mivel megakadályozhatja az olyan promóciós üzeneteket, amelyek a nemzeti szabályozó hatóság által különösen aggályosnak minősített biocid termékek fokozott használatát válthatják ki.

120. A szóban forgó tilalom szükségességét illetően megjegyzem, hogy az a szakmai felhasználóknak szóló reklámra nem, csak a magánfelhasználóknak szóló reklámra vonatkozik, ami látszólag összhangban van az érintett termékek nem rendeltetésszerű használatának korlátozására irányuló célkitűzéssel.

121. Ami a 70–75. pontban tárgyalt lehetséges alternatívákat illeti, azok álláspontom szerint a jelen kontextusban is ugyanezekkel a gyenge pontokkal rendelkeznek. Végezetül, és hasonlóan az árengedmények és hasonló eszközök tilalmával kapcsolatban tett megjegyzésemhez, a nagyközönségnek szóló reklám a tilalom által egyébként érintett valamennyi termék esetében továbbra is engedélyezett, amennyiben azok alacsony kockázatot jelentenek, vagyis amennyiben a BPR 25. cikke szerinti egyszerűsített engedélyezési eljárás alá vonhatók.[74] A fenti megjegyzésemnek megfelelően ez arra utal, hogy a nemzeti szabályozó hatóság a szóban forgó tilalom szükségtelen terjedelmének korlátozására törekedett.

[72] Lásd a fenti 63. és azt követő pontokat.

[73] A BPR (1) preambulumbekezdése és a fenti 67. pont.

[74] Lásd a fenti 76. pontot.

122. Ilyen körülmények között, és arra az esetre, ha a Bíróság a fenti javaslatommal ellentétben arra a következtetésre jutna, hogy a szóban forgó tilalom az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozó kereskedelmi korlátozásnak minősül, úgy vélem, hogy azt a közegészségügy és a környezet védelmének célja igazolja, az alkalmas e célok elérésére, és nem lépi túl az annak eléréséhez szükséges mértéket.

V. Végkövetkeztetés

123. A fentiek tükrében javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen válaszoljon a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) részére:

A biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel és az EUMSZ 34. cikkel sem ellentétesek a környezetvédelmi törvénykönyv L.522-18. és R.522-16-1. cikkében foglaltakhoz hasonló olyan nemzeti rendelkezések, amelyek az 528/2012 rendelet V. mellékletében meghatározott 14. és 18. típusú biocid termékek értékesítése keretében tiltják az árengedményeket, kedvezményeket, visszatérítéseket, az általános és különös értékesítési feltételek közötti különbségtételt, a termékek ingyenes átadását és az ezzel egyenértékű gyakorlatok folytatását.

Az 528/2012 rendelet 72. cikkével ellentétesek a környezetvédelmi törvénykönyv L.522-5-3. és R.522-16-2. cikkben foglaltakhoz hasonló olyan nemzeti szabályok, amelyek értelmében az 528/2012 rendelet V. mellékletében meghatározott 14. és 18. típusú, továbbá az ugyanebben a mellékletben meghatározott, valamint az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2008. december 16-i 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően a vízi környezetre a „Vízi, akut 1" (H400) vagy „Vízi, krónikus 1" (H410) kategóriában veszélyesként osztályozott 2. és 4. típusú biocid termék szakmai felhasználóinak szóló reklámban kiegészítő nyilatkozat használata szükséges.

Az 528/2012 rendelettel és az EUMSZ 34. cikkel sem ellentétes a környezetvédelmi törvénykönyv L.522-5-3. és R.522-16-2. cikke, amely tiltja a biocid termékek ugyanezen kategóriáiba tartozó, nagyközönségnek szóló reklámját.